

Бондаренко К.Л.

Науковий керівник – Козак Ю.Г., д.е.н., проф.,
академік АЕН України та Міжнародної Академії Регіональних Наук
Одеський національний економічний університет

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЧИННИКІВ НА МІЖНАРОДНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ДП МТП «ЮЖНИЙ»

ДП МТП «Южний» є найбільшим (за вантажообігом) і найглибшим портом в Україні. Порт займає вигідне економіко-географічне розташування. Він знаходиться в самому центрі Причорномор'я має вихід в регіон Середземного моря, близько розташований до основних залізничних магістралей держави, з щорічною навігацією і можливістю прийому сучасного крупнотонажного флоту. Вказані переваги дозволяють здійснювати ефективні експортно-імпорتنі перевезення вантажів через порт України та збільшувати обсяги переробки транзитних вантажів для інших держав. Вантажна перевалка морських портів Одеського регіону за останні роки та її динаміка наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Вантажна перевалка морських портів Одеського регіону (млн. тон) на 1 січня

Рік	2013	2014	2015	2016	2017
Одеський	24542,4	23169,7	24579,15	25585,85	25250,85
ДП МТП «Южний»	40310,9	43424,5	47431,70	48582,07	39297,57
Іллічівський	17113,3	16458,5	17613,18	17257,56	15942,00
Ізмаїльський	2937,0	2762,6	3092,98	4825,20	5682,62
Білгород-Дністровський	927,7	667,3	614,72	715,70	462,93
Ренійський	1061,0	2794,8	1464,76	906,93	972,37
Усть-Дунайський	35,3	39,1	61,55	22,5	25,40

Джерело: складено автором на базі: [1]

При розробці стратегії для морського порту ДП МТП «Южний» важливо виявити можливості і загрози, а також оцінити сильні та слабкі сторони. На основі вищевказаного стає можливим побудова матриці SWOT -аналіз для ДП МТП «Южний» (табл.2.).

SWOT-аналіз чинників міжнародної конкурентоспроможності ДП МТП

«Южний»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>1. Глибини біля причалів більш 18м, що робить порт самим глибоководним в Україні.</p> <p>2. «Южний» - незамерзаючий порт з цілорічної навігацією.</p> <p>3. У 2013 році порт завершив трирічну програму поповнення портового флоту.</p> <p>4. Проводить сприятливу соціальну політику.</p> <p>5. Здійснюється інвестиційний план порту, котрий передбачає модернізацію перевантажувальних комплексів реконструкцію колійного господарства, модернізацію кранів і технологічного транспорту</p>	<p>1. Робота здійснюється, в тому числі з шкідливими речовинами, виробленими Одеським припортовим заводом.</p> <p>2. Високий рівень плинності кадрів управлінського персоналу.</p> <p>3. Протекціонізм в підборі кадрів.</p> <p>4. Важкі умови праці працівників вантажних робіт.</p> <p>5. Відсутність маркетингового відділу</p>
Можливості	Загрози
<p>1. Зростання обсягів вантажопотоків, виникнення нових сегментів ринку по вантажах.</p> <p>2. Розширення міжнародних потоків капіталу в формі прямих інвестицій в порт.</p> <p>3. Прийом на роботу молодих фахівців з новим підходом до вирішення проблем.</p> <p>4. Удосконалення державного регулювання в транспортній галузі.</p> <p>5. Зростання світової і регіональної економіки.</p>	<p>1. Посилення конкуренції з боку найближчих портів (Одеса, Іллічівськ).</p> <p>2. Нестабільність та недосконалість економічного законодавства і поточної економічної ситуації, умов інвестування і використання прибутку.</p> <p>3. Недосконалість правової бази, яка регламентує взаємини учасників міжнародних і внутрішніх перевозок.</p> <p>4. Нестабільність політичної ситуації.</p> <p>5. Недостатній рівень зовнішніх інвестицій в розвиток портової інфраструктури</p>

Джерело: складено автором на базі: [1,2]

Таким чином, аналіз діяльності портів, серед яких ДП МТП «Южний», показав, що галузь рухається за певним руслом, має деякі характерні риси [2]:

1. Структура вантажопотоків, що проходять через морські порти України, відображає реальний стан економіки держави, будучи індикатором промислового розвитку і динаміки рівня доходів населення.

2. Нормативно-правові основи портової діяльності в Україні істотно відстають від реальних процесів, зв'язаних з рухом вантажопотоків через вітчизняні порти, що істотно звужує спектр можливостей їх розвитку.

3. Діяльність приватних портових терміналів на територіях державних портів найчастіше наштовхується на неконкурентні дії з боку керівництва останніх, що гальмує зростання ефективності роботи морського транспорту в цілому.

4. Тенденції розвитку світової морської транспортної галузі котрий рік показують зростання контейнерних перевезень в структурі вантажообігу портів. І незважаючи на те, що останнім часом наша країна зайняла лідируюче місце по переробці контейнерів, в наявності низька пропускна здатність українських портів, пов'язана з проблемами брак виробничих

потужностей і складністю контрольної діяльності держорганів, які перевіряють імпортні і транзитні вантажі.

5. Регуляторні заходи державних органів влади, що стосуються квотування експорту зернових, негативно позначаються на діяльності портів і приватних терміналів, знижуючи обсяги переробки і направляючи крупних покупців зерна до наших конкурентів

6. Незважаючи на складний інвестиційний клімат і недостаток власного капіталу, в Україні реалізуються інфраструктурні інвестиційні проекти, спрямовані на розвиток портової діяльності, залучаються дер/недержавних коштів, вітчизняних та іноземних інвесторів. Розвиваються схеми державно-приватного партнерства.

Стрімкий розвиток портового господарства в умовах жорсткої конкуренції можливий лише в разі тісної співпраці порту із державою і залучення інвестицій у розвиток порту для досягнення максимальної ефективності. Отже, основні напрямки розвитку вантажних портів мають відповідати перспективам збільшення вантажопотоків, виходити з економічних інтересів держави, порту та регіонів розташування.

Таким чином, стратегія розвитку ДП МТП «Южний» має бути спрямована насамперед на вирішення наступних задач:

- оптимізація структури управління;
- створення сучасної вантажної бази портів та портової інфраструктури;
- розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності;
- залучення фінансових ресурсів;
- удосконалення тарифної політики;
- удосконалення системи митного контролю;
- підвищення ефективності функціонування портів;
- підвищення ролі соціальної складової у діяльності портів.

Список джерел:

1. *Администрация морского порта "Южный" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://uspa.gov.ua/yuz>*

2. *Адміністрація морських портів України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://uspa.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11669&Itemid=134&lang=ua*

3. *Конкурентоспроможності підприємства. Оцінка рівня та напрями підвищення. [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: http://oneu.edu.ua/pages/cath/ep/files/monografiya_ep_2015.pdf*

4. *Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Л. Л. Антонюк, А. Ф. Баторшина, А. А. Бідило ; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка і А. М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2006. – Т. 2. – 590 с.*